

NOTITIE

Onderwerp	Oplegnotitie NNN/GNN/GO toets stikstof
Project	Planuitwerking gebiedsontwikkeling Grebbedijk
Opdrachtgever	Waterschap Vallei en Veluwe
Projectcode	124281
Status	Definitief
Datum	26 mei 2025
Referentie	124281-3.3/25-008.212

Dit document is geautoriseerd en intern aantoonbaar vrijgeven conform het kwaliteitssysteemmanagementsysteem van Witteveen+Bos.

Het kwaliteitssysteemmanagementsysteem van Witteveen+Bos is gecertificeerd op basis van ISO 9001.

Bijlage(n)	-
Aan	Waterschap Vallei en Veluwe
Kopie	-

Op 27 september 2024 is het ontwerpbesluit natuur Grebbedijk ter inzage gelegd, samen met andere, aan het project gekoppelde besluiten. In het kader van dit besluit is getoetst aan de regels voor het Natuurnetwerk Nederland (hierna genoemd NNN), het Gelders Natuurnetwerk (hierna genoemd GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (hierna genoemd GO). Deze NNN/GNN/GO-toets is opgesteld voor de planuitwerking gebiedsontwikkeling Grebbedijk (referentie 124281-3.3/25-001.909). Hierin is onder andere een beoordeling uitgevoerd van de effecten van stikstofdepositie door het project Gebiedsontwikkeling Grebbedijk. Daarin is enerzijds beoordeeld dat niet alle natuurbeheertypen stikstofgevoelig zijn. Anderzijds geldt voor de typen die wel stikstofgevoelig zijn dat de conclusie uit de passende beoordeling stikstof, die heeft plaatsgevonden in het kader van de toets aan de Omgevingswet - Natura 2000, ook geldt voor natuurbeheertypen van het NNN. Deze conclusie is dat de kleine, tijdelijke bijdrage op de Rijntakken en de Veluwe geen significante gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen. Daarnaast leveren de tijdelijke en permanente afname van stikstofdepositie als gevolg van het project een positieve bijdrage aan het verlagen van de stikstofdepositiebelasting van stikstofgevoelige natuurbeheertypen. Uit de toets blijkt eveneens dat stikstofdepositie voor het GO geen relevant effecttype is.

Sinds de ter inzagelegging van het ontwerpbesluit zijn er twee ontwikkelingen geweest op het gebied van stikstof die invloed hebben op de omvang en reikwijdte van de stikstofdepositie als gevolg van het project. Enerzijds is in oktober 2024 het rekenmodel AERIUS geactualiseerd. In het kader van de Omgevingswet - Natura 2000 is een herberekening met deze nieuwe versie; 2024.2.1 noodzakelijk. Anderzijds is het, naar aanleiding van uitspraken van de Raad van State op 18 december 2024 (ECLI:NL:RVS:2024:4923 en

ECLI:NL:RVS:2024:4909), nodig om in het kader van de Natura 2000-toetsing andere uitgangspunten voor de basisberekening te hanteren, namelijk zonder rekening te houden met intern salderen. Bovendien volgen uit die uitspraken wijzigingen in de werkwijze rondom het mitigeren van significante gevolgen voor Natura 2000-gebied Veluwe. Deze twee ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat er voor Natura 2000 nieuwe stikstofdepositieberekeningen zijn uitgevoerd met andere uitgangspunten. Hierdoor blijkt de stikstofdepositie als gevolg van de aanlegfase van het project hoger te zijn en een grotere reikwijdte te hebben. Reeds beoordeelde gebieden, habitattypen en/of leefgebieden krijgen een hogere depositie en/of de depositie komt terecht op een groter oppervlak. Ook blijkt depositie in Natura 2000-gebieden en op habitattypen en/of leefgebieden terecht te komen die nog niet eerder waren beoordeeld. In de oplegnotitie passende beoordeling stikstof (referentienummer 124281-3.3/25-008.210) zijn de nieuwe rekenresultaten gepresenteerd en beoordeeld. Daaruit blijkt dat significante gevolgen als gevolg van de aanlegfase van het project niet uitgesloten kunnen worden. Daarop zijn mitigerende maatregelen ingezet die de stikstofdepositie beperken, waaronder inzet van minimaal stageklasse IV-materieel (met AdBlue), inzet van elektrisch materieel en extern salderen. Hierdoor neemt de tijdelijke stikstofdepositie als gevolg van het project sterk af. In de oplegnotitie passende beoordeling stikstof is geconcludeerd dat, met het nemen van deze mitigerende maatregelen, significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden uitgesloten kunnen worden.

De effecten van deze hogere stikstofdepositiewaardes moet ook beoordeeld worden voor NNN en GNN. Voor GO is stikstof geen relevant effecttype. Hierna wordt in deze oplegnotitie deze beoordeling uitgevoerd. Deze oplegnotitie moet in samenhang worden gezien met de NNN/GNN/GO toets.

Voor het bepalen van de effecten en gevolgen van de hogere stikstofdepositie op GNN natuurbeheertypen wordt dezelfde methode gebruikt als in de NNN/GNN/GO toets. Voor natuurbeheertypen van het NNN en GNN zijn geen Kritische Depositie Waardes (KDW's) vastgesteld en is geen of zeer weinig uitvoerige achtergrondinformatie beschikbaar omtrent de stikstofgevoeligheid. Daarom wordt voor de effectbeoordeling aansluiting gezocht bij vergelijkbare habitattypen van Natura 2000-gebieden. Als voorbeeld is de vertaling hiervan voor enkele relevante beheertypen en landschapselementen weergegeven in tabel 1 en tabel 2.

Tabel 1 Voorbeeld vertaling stikstofgevoeligheid voor enkele relevante GNN beheertypen en landschapselementen vanuit habitattypen/leefgebieden

Natuurbeheertype/ landschapselement		Gelijkend Natura 2000- habitaatype/leefgebied	Gevoelig voor stikstofdepositie?
L01.02	houtwal en houtsingel	droge hardhoutooibossen (H91F0)	ja, gevoelig
N01.03	rivier- en moeraslandschap	GNN-natuurtype kenmerkt zich door variatie en successie	nee, vanwege de regelmatige inundatie van het natuurtype spoelt eventuele stikstofdepositie uit, het type is juist bedoeld om dynamisch te zijn
N02.01	rivier	beken en rivieren met waterplanten (H3260)	nee
N12.02	kruiden- en faunarijk grasland	glanshaver- en vossen staarthonoilen (H6510) of nat, matig voedselrijk grasland (Lg08)	ja, gevoelig
N12.03	glanshaverhooiland	glanshaver- en vossen staarthonoilen (H6510)	ja, gevoelig
N14.01	rivier- en beekbegeleidend bos	vochtige alluviale bossen (H91E0)	nee
N16.03	droog bos met productie	droge hardhoutooibossen (H91F0)	ja, gevoelig

Tabel 2 Voorbeeld vertaling stikstofgevoeligheid enkele relevante NNN beheertypen vanuit habitattypen/leefgebieden

Natuurbeheertype/ landschapselement		Gelijkend Natura 2000- habitattype/leefgebied	Gevoelig voor stikstofdepositie?
N04.02	zoete plas	meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (H3150)	nee
N12.02	kruiden- en faunarijk grasland	stroomdalgrasland (H6120)	ja, gevoelig
N12.03	glanshaverhooiland	glanshaver- en vossen staarthooilanden (H6510)	ja, gevoelig

Op basis van de KDW's van gelijkende habitattypen en de huidige achtergronddepositie ter plaatse van de stikstofgevoelige natuurtypen is bepaald of een toename van stikstofdepositie een aantasting van de betreffende typen kan veroorzaken.

Niet alle natuurbeheertypen zijn stikstofgevoelig. Negatieve effecten door stikstof op die types zijn uitgesloten. L01.02 houtwal en houtsingel, N12.02 kruiden- en faunarijk grasland, N12.03 glanshaverhooiland en N16.03 droog bos met productie bijvoorbeeld zijn wel gevoelig voor atmosferische stikstofdepositie. Deze natuurbeheertypen en landschapselementen corresponderen qua stikstofgevoeligheid met habitattypen en leefgebieden die in het kader van Omgevingswet - Natura 2000 reeds zijn beoordeeld in de oplegnotitie passende beoordeling stikstof. In de oplegnotitie passende beoordeling stikstof zijn de resultaten van de nieuwe stikstofberekeningen opgenomen. Het blijkt dat er een maximale projectbijdrage van 3,64 mol N/ha/jr optreedt op 30,63 ha van Natura 2000-gebied Rijntakken, een maximale bijdrage van 0,24 mol N/ha/jr optreedt op 23.636,28 ha van Natura 2000-gebied Veluwe, een maximale projectbijdrage van 0,02 mol N/ha/jr optreedt op 8,87 ha van Natura 2000-gebied Binnenveld en een maximale projectbijdrage van 0,01 mol N/ha/jr optreedt op 1,06 ha van Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek.

In de oplegnotitie passende beoordeling stikstof is geconcludeerd dat niet uitgesloten kan worden dat deze projectbijdrage significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Veluwe veroorzaakt. Het gaat dan specifiek om de instandhoudingsdoelen H4030 droge heide, H9120 beuken-eikenbossen met hult, wespandief, draaihals, zwarte specht en tapuit. Effecten op de genoemde soorten treden omdat de genoemde habitattypen onderdeel uitmaken van het leefgebied, en voor de meesten omdat er ook stikstofdepositie plaats vindt op andere delen van hun leefgebied: L4030, LG13 en LG14. Het habitattype H4030 droge heide is vergelijkbaar met natuurbeheertype N07.01 droge heide. Het habitattype H9120 beuken-eikenbossen met hult is vergelijkbaar met natuurbeheertype N15.02 eiken-, dennen- en beukenbos. Daarnaast zijn L4030, LG13 en LG14 eveneens vergelijkbaar met de natuurbeheertypen N07.01 droge heide en N15.02 eiken, dennen- en beukenbos. Omdat significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelen niet uitgesloten worden, wordt in deze onderhavige oplegnotitie NNN/GNN/GO ook aantasting van deze Gelderse kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen niet uitgesloten. Voor de overige instandhoudingsdoelen van de Veluwe en voor de Natura 2000-gebieden Rijntakken, Binnenveld en Kolland & Overlangbroek worden significante gevolgen wel uitgesloten. Deze conclusie wordt hier dan ook overgenomen voor de stikstofgevoelige natuurbeheertypen van het NNN en GNN; er is in deze gebieden geen aantasting van de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen (Gelderland) of aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden (Utrecht).

Vanwege het niet kunnen uitsluiten van significante gevolgen voor Natura 2000-gebied Veluwe zijn mitigerende maatregelen genomen die de stikstofdepositie beperken, waaronder inzet van minimaal stageklasse IV-materieel (met AdBlue), inzet van 65 % elektrisch materieel, inzet van 10 % elektrische vrachtwagens en extern salderen met 65 % afroming. Hierdoor neemt de tijdelijke stikstofdepositie als gevolg van het project sterk af. Er resteert na mitigatie nog een maximale projectbijdrage van 1,28 mol N/ha/jr op 7,37 ha van Natura 2000-gebied Rijntakken en 0,02 mol N/ha/jr op 8,06 ha van Natura 2000-gebied Veluwe. Er is geen sprake meer van stikstofdepositie in de overige twee gebieden. In de oplegnotitie passende beoordeling stikstof is geconcludeerd dat, met het nemen van deze mitigerende

maatregelen, significante gevolgen voor H4030, H9120, wespandief, draaihals, zwarte specht en tapuit van Natura 2000-gebied Veluwe uitgesloten kunnen worden. Omdat significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelen hiermee uitgesloten worden, wordt in deze onderhavige oplegnotitie NNN/GNN/GO ook aantasting van N07.01 en N15.02 van de Gelderse kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen uitgesloten.

Naast de tijdelijke toename gedurende de aanlegfase in bepaalde gebieden veroorzaakt het project ook tijdelijk een afname van de stikstofdepositie in andere gebieden. Het gaat om een maximale afname van 0,35 mol N/ha/jr op 3,93 ha van Natura 2000-gebied Rijntakken en een maximale afname van 0,01 mol N/ha/jr op 521,30 ha van Natura 2000-gebied Veluwe. Daarnaast vindt een permanente afname van stikstofdepositie plaats. Het gaat om een afname van 1,12 mol N/ha/jr op 38,61 ha van Natura 2000-gebied Rijntakken, 0,21 mol N/ha/jr op 20.153,42 ha van Natura 2000-gebied Veluwe, 0,03 mol N/ha/jr op 8,87 ha van Natura 2000-gebied Binnenveld en 0,09 mol N/ha/jr op 0,09 ha van Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek. Omdat al deze Natura 2000-gebieden ook tot het NNN of GNN behoren betekent dit dat er ook sprake is van een tijdelijke en permanente afname van de stikstofdepositie in het NNN en GNN. Het AERIUS-model rekent alleen aan habitattypen en leefgebieden binnen Natura 2000-gebieden. De berekende afname in stikstofdepositie vindt echter plaats binnen het gehele stikstof verspreidingsgebied. Ook op (delen van) NNN en GNN buiten het Natura 2000-gebieden zal daarom ook sprake zijn van een tijdelijke en permanente afname. Zowel de tijdelijke als de permanente afname in stikstofdepositie leveren een positieve bijdrage aan het verlagen van de stikstofdepositiebelasting van stikstofgevoelige natuur in deze gebieden.

Conclusie

Met inbegrip van de mitigerende maatregelen die worden genomen om de stikstofdepositie als gevolg van het project te reduceren is geen sprake van aantasting van de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van het GNN (Gelderland) of aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN (Utrecht).